

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

3. Iræ diversi stimuli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

in furorem ira. Et quæ causa est Offensionis? Opinio. Tolle opinionem, & nihil nocebit tibi. Nihil te lædet, nisi te ipsum læseris. Plato, iratus in servum, manum, quam percussurus sustulerat, suspendit dicens: *cederem, nisi irascerer.* Prius voluit iracundiam flagellare, quam servum.

III. (c) Quæ causa tantæ iracundiæ? impatientia repulsæ, ambitionis stimulus, invidiæ venenum, injuriæ dolor, imaginaria contemptus, & ignominia impressio, odium denique & vindicta in eos, à quibus se læsum putabat Ajax. Prælatio Ulyssis œstro perculit superbum pectus, & in violentas animi perturbationes illisit. Verissimè laudatus à nobis Philosophus lib. 1. c. 18. Immodica ira gignit insaniam: nec interest, ex quàm magna causa nascatur, sed in qualem perveniat animum. Sic ignis, non refert, quàm magnus, sed quò incidat: nam etiam maximum, solida non receperunt; rursus arida & corripit facilia, scintillam quoque sovent usque in incendium. Mirum de Ajace, quem celebrat Ovidius:

Hectora qui solus, ferrumque, ignemque, Jovemque
Sustinuit toties, unam non sustinet iram;
Invictumque virum vicit dolor.

Quid indignius? tot palmarum victor, iræ, vitio maximè femineo succubuit. Certè non magnus est animus, quem perturbat injuria. Proprium est magnitudinis veræ, non se sentire percussum. Sic immanis fera ad latratus canum lentè respicit: sic irritus ingenti scopulo fluctus assultat. Senec. l. c. c. 25. In exemplum adducit Catonem, qui per contumeliam à quodam percussus, postulanti deinde veniam percussori, non memini, inquit, me percussum. Melius putavit non agnoscere, quàm vindicare. Idem lib. 3. c. 5. Ut ulcerata, & ægra corpora ad ictus levissimos gemunt, ita muliebri maximè & puerile vitium est ira. Accinit Juvenalis Sat. 13.

----- quippe minuti,
Semper & infirmi est animi exiguique voluptas,
Ultio; continuo sic collige, quòd vindicta
Nemo magis gaudet, quàm femina.

Et Aristoteles lib. 4. Ethic. c. 3. Sicut debilis est stomachi, non posse duriorum cibum concoquere; ita hominis pusillanimis est, verbum duriusculum non posse sustinere. Accedit Magister Seneca lib. 1. de ira. c. ult. Ne illud quidem judicandum est, aliquid iram, aut vindictam ad magnitudinem animi conferre, non est enim illa magnitudo, *Tumor* est; nec corporibus copia vitiosi humoris intensus incrementum est, sed pesti-

lens

(c) *Ira stimuli.*

leus humor. Addo S. Ambrosii lib. 1. offic. c. 36. Vindicare se, non est actus fortitudinis, sed abjectionis & timiditatis. Vincitur ab inimico, non vincit, qui se vindicat.

IV. (d) Ajax dum ultionis impetu abreptus in hostes favere se credit, in seipsum favit, suummet in gladium victima non misera incubuit: nimirum a puncto honoris jam ante vulnus accepit. Ita Saul Hebræorum Rex primus ob epinicion Davidi a puellis cantatum, ex unica scintilla in tantum invidiae & vindictae incendium exarsit, ut sceptrum, diadema, Regnum, victoriam, corpus, animam, famam, omnia perdidit, suimet detestabilis carnifex. Sic Achitophel ob spretum consilium a se datum, gulam laqueo sibi fregit. Sic Aman purpuratorum Regis Assueti praecipuus, injuriam & despiciatum summum interpretatus, quod Regiam intranti Mardochæus genua non inflexerit, non prius quievit, quam altius, quam vellet elatus, infame pondus è patibulo penderet. Adeo tumescit superbia, ut merito globo incendiario comparetur. Cuius epigraphe. *Rumpor ut rumpam.* Imò sæpius rumpitur, & non rumpit. Expertus est Ajax. Pusillus sanè & imbecillus est animus, quem doloris cujuscunque impatientia in voluntariam mortem adigit. Sic imbellis & abjectus pugil Cato fuit, illud olim fortitudinis falsæ miraculum, qui casum aliquem aut causam putavit dignam ultrò illata nece. Si vir, si fortis, si sapiens fuisset, C. Jul. Cæsaris gladium expectasset. Non suo, sed alieno moriendum erat scelere. *Αὐτόχειροι* veteribus laudati, sonitum super arma, sed brevem dedere; in istu ad regna Plutonia descenderunt. Sic dolore & dedecore victi Xenocrates, C. Carbo, P. Crassus, L. Syllanus, Brutus, Cassius, Silius Italicus, Cornelius Gallus sibi manus intulerunt. Sic Hannibal hausto, quod inclusum annulo gestabat, veneno, se ipsum confecit. Sic Nero, sic Otho imperator, sic innumeri alii infelicem spiritum sua manu expulerunt. In qua insaniam mulieres habuerunt æmulas: pauculas ex ingenti turba memorabo. Monyma Mithridatis uxor in desperatione rerum profligatarum, ignominiam impatiens, detractum è capite diadema collo circumligavit, seque ipsam suspendit. Cum autem corporis pondere laqueus ille disruptus esset, dixit: Execrandum diadema, neque in tam tristi ministerio mihi profuisti. Moxque, cum super illud humi abjectum insputasset, Eunuchus regio sese obtulit jugulandam. Plut. in Lucullo. Cleopatra Ægypti regina, ne in triumphum ab Augusto Cæsare duceretur, unica punctiuncula, vel aspidis corpori admotæ, vel acûs capillaris, quam in-

tra

(d) Suimet carnifices.